

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG	
Ügyszám:	1 IV/1008 -0 /2017
Érkezett:	2017 ÁPR 18.
Példány:	1 Kezelőiroda:
Melléklet:	7 db

Tisztelt Alkotmánybíróság!

(1015 Budapest, Donáti u. 35-45.
1535 Budapest, Pf. 773.)

(a Kaposvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság
útján, és közvetlenül az Alkotmánybíróságnál)

[Redacted]

Indítványozó

Képviseli:

Dr. Fodor T. Gábor
Ügyvéd

[Redacted]

dr. Fodor T. Gábor ügyvéd

[Redacted]

alkotmányjogi panasz indítvány

Mellékletek: I/1 – I/7.

Alkotmánybíróság

1015 Budapest

Donáti u. 35-45.

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott,

[redacted] a továbbiakban: **Indítványozó**), az **I/1.** számú mellékletként csatolt meghatalmazással igazolt jogi képviselőm, **dr. Fodor T. Gábor ügyvéd** (s [redacted] 139.) útján, az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § és 37. § (2) bekezdése alapján az alábbi

alkotmányjogi panasz indítványt

terjesztem elő:

Kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy – az elsőfokon eljáró Kaposvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 5.M.305/2016/2. számú végzésére (elsőfokú döntés) is kiterjedően – állapítsa meg a Kaposvári Törvényszék által 2.Mpkf.22.037/2016/2. szám alatt hozott végzés (a továbbiakban: Jogerős Bírói Döntés) alaptörvény-ellenességét, és semmisítse meg azt, mivel sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését.

Kérem a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy állapítsa meg az elsőfokon eljáró Kaposvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 5.M.305/2016/2. számú végzésében és a másodfokon eljáró Kaposvári Törvényszék 2.Mpkf.22.037/2016/2. számú végzésében alkalmazott 4/2003. PJE határozat alaptörvény-ellenességét – figyelemmel annak Indokolása VI. bekezdésében foglalt és a bíróságok által alkalmazott mondatra – és semmisítse meg azt, mivel sérti az Alaptörvény C) cikk (1) bekezdését, T) cikk (1)-(3) bekezdéseit és 25. cikkét.

Kérelmem indokolásaként az alábbiakat adom elő:

1. A megsemmisíteni kért bírói döntések és jogegységi határozat megnevezése, a határidő-számításhoz szükséges adatok közlése:

A Kaposvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 5.M.305/2016/2. számú végzésével (**I/2.** szám alatt csatolva) a keresetlevelemben (**I/3.** szám alatt csatolva) előterjesztett igazolást elutasította, mások mellett azzal az indokolással, hogy „az a körülmény, hogy az Indítványozó nem volt valamely információ birtokában, amely befolyásolta őt a keresetindításra vonatkozó

döntésében, a keresetindítás akadályának nem tekinthető.” A végzés ellen fellebbezéssel (I/4. szám alatt csatolva) éltem, amelyet a **Kaposvári Törvényszék 2.Mpkf.22.037/2016/2.** szám alatt hozott végzésével (I/5. szám alatt csatolva) elutasított és az elsőfokú végzést helyben hagyta. Lényeges indoka szerint „...az Indítványozó igazolási kérelmében felhozott körülmény nem tekinthető olyan akadállynak, amely a vele közölt határidőben történő keresetbenyújtásban őt akadályozta.”

Kiemelem, hogy az igazolást elutasító végzés végleg elvágta azt a lehetőséget előlem, hogy igényemet bírósági úton, érdemben érvényesítsem. Ebből következően álláspontom szerint a támadott végzés az Abtv. 27. §-a értelmében támadhatónak minősül.

A másodfokú jogerős végzést az Indítványozó képviselőjében eljáró ügyvéd 2017. február 16. napján vette át, amit az I/6. számú mellékeltként csatolt letöltési igazolás tanúsít. Az alkotmányjogi panasz előterjesztésére nyitva álló határidő 2017. április 18-án jár le, amelyen belül az alkotmányjogi panaszt az elsőfokon eljáró bíróságon elektronikus úton (figyelemmel arra, hogy az eljárás elektronikus kommunikáció útján folyt), valamint közvetlenül az Alkotmánybíróságnál – a határidő megtartása végett – ajánlott küldeményként előterjesztem.

Az indítvány kiterjed az eljáró bíróságok által alkalmazott 4/2003. PJE határozat megsemmisítésére.

2. Az Alaptörvényben biztosított jog megnevezése:

A támadott bírósági határozatok által sértett Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerint:

„Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.”

A 4/2003. PJE határozat tekintetében felhívott alaptörvényi rendelkezések:

„C) cikk (1) A magyar állam működése a hatalom megosztásának elvén alapszik.”

„T) cikk (1) Általánosan kötelező magatartási szabályt az Alaptörvény és az Alaptörvényben megjelölt, jogalkotó hatáskörrel rendelkező szerv által megalkotott, a hivatalos lapban kihirdetett jogszabály állapíthat meg. Sarkalatos törvény eltérően is megállapíthatja az önkormányzati rendelet és a különleges jogrendben alkotott jogszabályok kihirdetésének szabályait.

(2) Jogszabály a törvény, a kormányrendelet, a miniszterelnöki rendelet, a miniszteri rendelet, a Magyar Nemzeti Bank elnökének rendelete, az önálló szabályozó szerv vezetőjének rendelete és az önkormányzati rendelet. Jogszabály továbbá a Honvédelmi Tanács rendkívüli állapot idején és a köztársasági elnök szükségállapot idején kiadott rendelete.

(3) Jogszabály nem lehet ellentétes az Alaptörvénnyel.”

„25. cikk (1) A bíróságok igazságszolgáltatási tevékenységet látnak el. (...)”

3. A közvetlen érintettség kifejtése (az eljárás megindításának indokai, az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényege, a pertörténet röviden, az ügyben hozott bírói döntések):

Közvetlen érintettségem igazolásaként előadom, hogy Indítványozóként a sérelmezett eljárás felperese voltam, akinek igazolását a bíróság elutasította, és akinek ezzel a bíróság a lentebb kifejtettek szerint alkotmányossági sérelmet okozott.

Az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényege, hogy az Alaptörvény idézett XXVIII. cikk (1) bekezdése a tisztességes eljárás követelményét rendeli a bíróság elbírálási kötelezettsége mellé. Másként megfogalmazva, az Alaptörvény a bíróságok számára eljárási, döntéshozatali kötelezettséget keletkeztet a formai követelményeknek megfelelő kereset érdemi elbírálására, mégpedig olyan eljárásban, ami megfelel a tisztesség elvont alkotmányossági követelményének. Érveimet részletesen a 4. pontban fejtem ki.

A fenti állítások alapját képező pertörténet röviden: az Indítványozó – ismert válogatott kézilabdázó – 2013. július 1. napjától munkaviszonyban állt a [REDACTED] alperesi munkáltatóval. Az Indítványozó [REDACTED] létesítményigazgató” munkakörben, [REDACTED] végzett munkát. Az Indítványozó alapbére 2014. július 1. napjától havi bruttó 700.000,- Ft volt.

Az alperesi munkáltató 2016. június 10. napján felmondást közölt az Indítványozóval. A felmondás indokolása szerint az Indítványozó által betöltött munkakör a [REDACTED] megszüntetésre kerül, az Indítványozó munkaköri feladatai beépülnek az ügyvezető/menedzser igazgató munkaköri feladatai közé.

Az Indítványozó – a munkavállaló és munkáltató közötti információs asszimetria szokásos okából – a rendelkezésére álló információk alapján, a felmondás közlésétől egészen 2016. augusztus 31. napjáig abban a tudatban volt, hogy a felmondás indokolásában foglaltak valóságok, hogy a munkaköri feladatai az ügyvezető/menedzser igazgató munkaköri feladatai közé épültek be. Kiemelten hangsúlyozandó – és az eljárás is részben e kérdés körül forgott –, hogy a bíróság ex parte eljárásban (vagyis az alperes erre vonatkozó vitató nyilatkozata hiányában) azt vizsgálta, hogy a keresetindításra okot adó körülmény ismeretes volt-e, lehetett-e a felperesi Indítványozó előtt.

Az Indítványozó 2016. augusztus 31. napján egy részére megküldött e-mailből szerzett tudomást arról, hogy a felmondás indokolásában foglaltakkal ellentétben, a munkaköri feladatainak egy részét nem az ügyvezető/menedzser igazgató, hanem egy harmadik személy [REDACTED] látja el, ergo a felmondás indoka nem volt valós.

Az Indítványozó a hivatkozott e-mailből megismert tény birtokában kezdett el munkajogászt keresni, az Indítványozó a fenti tény megismerését és a munkajogással történő konzultációt

megelőzően – önhibáján kívül – akadályozva volt az igényének érvényesítésében, az Indítványozó csak a hivatkozott e-mailből következő kardinális jelentőségű tény megismerésével került abba a helyzetbe, hogy igényét érvényesíteni tudja.

Az Indítványozó a felmondás jogellenességére utaló okról – önhibáján kívül, a munkáltatói alperes által elhallgatott körülmény miatt – csak az Mt. 287. § (1) bekezdésének b) pontjában előírt harminc napos keresetindítási határidő lejártát követően szerzett tudomást.

Az Mt. 287. § (4) bekezdése rögzíti, hogy az igényt érvényesítő igazolással élhet, ha a keresetlevél beadására megállapított határidőt elmulasztja azzal, hogy az igény hat hónap elteltével nem érvényesíthető.

Az Indítványozó a harminc napos keresetindítási határidő – önhibáján kívüli, a munkáltatói alperes által elhallgatott körülmény miatt okból történő – elmulasztása okán, a keresetlevelét az Mt. 287. § (4) bekezdésében biztosított igazolással élve terjesztette elő, az ott előírt hat hónapos határidő megtartásával.

A Kaposvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság, mint elsőfokú bíróság az Indítványozó igazolását 5.M.305/2016/2. szám alatt hozott végzésével elutasította. Az elsőfokú bíróság a hivatkozott végzését az alábbiakkal indokolta; „az a körülmény, hogy az Indítványozó nem volt valamely információ birtokában, amely befolyásolta őt a keresetindításra vonatkozó döntésében, a keresetindítás akadályának nem tekinthető.” „...az akadályt külső, a fél befolyásától független tényezőként kell figyelembe venni, ahogyan ezt az állandósult bírói gyakorlat hosszú idő óta rögzíti.”, „Az Indítványozó nem jelölt meg olyan külső objektív akadályt (technikai okot, külföldi tartózkodást, betegséget), amely őt a keresetlevél benyújtásában akadályozta volna.”, „Noha az Mt. 287. § (4) bekezdése igazolást tesz lehetővé, ha az igényt érvényesítő a keresetlevél beadására megállapított határidőt elmulasztja, azonban a 4/2003. Polgári Jogegységi határozatban is kifejtettek szerint, ha a jogszabály a keresetindítási határidő elmulasztásának kimentésére az igazolást írja elő, a Pp. 107-110. § rendelkezéseit kell alkalmazni.”

A Kaposvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság végzése ellen az Indítványozó 2016. október 11. napján fellebbezéssel élt.

A Kaposvári Törvényszék, mint másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság végzését 2.Mpkf.22.037/2016/2. szám alatt hozott végzésével helybenhagyta az alábbi indokolással; „Az igazolásra a Pp. 107-110. §-ának rendelkezéseit kell alkalmazni.”, „...az Indítványozó igazolási kérelmében felhozott körülmény nem tekinthető olyan akadálnak, amely a vele közölt határidőben történő keresetbenyújtásban őt akadályozta.”, „...az e-mail tartalma nem alkalmas annak valószínűsítésére sem, hogy a felmondás indokának valótanságáról ekkor szerzett tudomást az Indítványozó.”, „Az e-mail 'jövő heti' edzéstervre történő utalásából nem lehet arra következtetni, hogy az Indítványozó munkaköre nem szűnt meg.”

A fent hivatkozott másodfokú jogerős végzést az Indítványozó képviselőjében eljáró ügyvéd 2017. február 16. napján vette át, amit az I/6. számú mellékletként csatolt letöltési igazolás tanúsít.

Megjegyzendő, hogy a sérelmezett 2.Mpkf.22.037/2016/2. szám alatt hozott másodfokú jogerős végzésre tekintettel a Kaposvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság, mint elsőfokú bíróság az Indítványozó keresetlevelét 5.M.305/2016/6. szám alatt hozott végzésével a Pp. 130. § (1) bekezdésének h) pontja alapján idézés kibocsátása nélkül elutasította.

A keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül elutasító elsőfokú végzés ellen az Indítványozó 2017. március 2. napján fellebbezéssel élt, a fellebbezési eljárás jelenleg folyamatban van, de ennek az eljárásnak a kimenetele, az elsőfokú végzés helybenhagyása borítékolható figyelemmel a fellebbezést elbíráló másodfokú bíróság igazolást jogerősen elutasító végzésére.

4. Indokolás arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés és jogegységi határozat miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével:

A tisztességes eljáráshoz való jog egy komplex, összetett minőség, amely az eljárás egészére vonatkozik és az eljárás egész folyamán biztosítani kell.

Egy eljárás tisztességességét mindig esetről esetre lehet csak megítélni, a konkrét ügy körülményeinek figyelembe vételével, ettől függetlenül ugyanakkor nevesíteni lehet számos olyan követelményt, amelyeknek egy eljárásnak meg kell felelnie ahhoz, hogy tisztességesnek minősüljön. Polgári peres eljárásban ilyen követelmény a bírósághoz fordulás joga, a tárgyalás igazságosságának biztosítása, a tárgyalás nyilvánossága és a bírósági döntés nyilvános kihirdetése, a törvény által létrehozott bíróság független és pártatlan eljárása, valamint a perek észszerű időn belül való befejezése. {3025/2016. (II. 23.) AB határozat, [19]}. Mások mellett a tisztességes eljáráshoz való jog részeként értelmezi az Alkotmánybíróság a fegyverek egyenlőségének elvét, melyet a büntetőjogon kívül a polgári ügyekben is elismer {34/2014. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [174], 3100/2015. (V. 26.) AB határozat, Indokolás [108]}

Ez a felsorolás azonban nem kimerítő, az Alkotmánybíróság esetről esetre bővítheti a tisztességes eljárás alkotmányossági követelményeit. A tisztességes eljárás – elnevezéséből közvetlenül is kitűnik – „tartalmát tekintve tehát elsődlegesen nem valamely anyagi jogi (felelősségi) szabály alkotmányos alapját, illetve kereteit meghatározó alapjog(...), sokkal inkább az anyagi jogot érvényre juttató (felelősséget érvényesítő) eljárással szemben támasztott követelmény(...)”. {3100/2015. (V. 26.) AB határozat, [54]}. Alkotmányosan véglegesnek számító, érdemi, jogot megállapító döntés kizárólag a tisztességes eljárás követelményeinek – a bíróság törvény által felállított volta, függetlensége és pártatlansága, igazságos és nyilvános tárgyalás – együttes érvényesülésével hozható {7/2013. (III. 1.) AB határozat; 3100/2015. (V. 26.) AB határozat, Indokolás [55]}.

Az eljárás tisztességessége nem csak az érdemi döntés felülvizsgálata során jelentős, hiszen minden eljárás egy formai vizsgálattal kezdődik. Fontos kiemelnünk, hogy a jogalkotó megszabhatja a keresetindítás feltételeit, ekként adva keretet az érdemi döntést eredményező eljárásnak, de e feltételeknek is tisztességesnek kell lenniük általában és az eset összes körülményeit tekintve az adott bírósági eljárásban konkrétan is. Hisz érdemi döntés sem volna tisztességesen hozható, ha már a keresetindítási szakban sérülne ez az alkotmányos joga – ott még csak a – felperesnek – és emiatt nem tudna az érdemi szakba jutni igényérvényesítése.

Ez a körülmény azért jelentős, mert jelen alkotmányjogi panaszomban nem a bíróság ténymegállapítását vizsgálom és kifogásolom alkotmányossági szempontból. A tisztességes eljárás vizsgálata nem jelentheti azt, hogy az Alkotmánybíróság superbírósággá válna, önmagában az nem vezet a tisztességes eljárás sérelmének megállapítására, ha a bíróság – az indítványozó szerint – tévesen értelmezi a jogszabályokat. {3234/2016. (XI. 18.) AB végzés, [15]} Viszont a tisztességes eljárás sérülhet abban az esetben is, ha a jogszabályoknak a bíróság formálisan eleget tesz, de összességében az eljárás nem biztosítja ezt a magasabb alkotmányos minőséget.

Vajon biztosította-e a támadott jogerős bírósági döntés, az eljárás eddigi menete a tisztességes eljárást részemre? Vajon feltételezve, hogy a bíróságok formálisan megtartották a jogszabályokat, eltekintve attól, hogy tévesnek tartom a jogértelmezésüket, kimutatható-e olyan többlet, ami *ab initio* tisztességtelenné teszi az eljárásukat? Álláspontom szerint igen.

A tisztességes eljáráshoz való jognak magában kell foglalnia azt, hogy nem kérhet számon a félen olyan magatartást, amelyet nem tanúsított, nem kérheti számon azt a tudomást amelynek a fél nem volt a birtokában. Másképpen megfogalmazva: nem lehet tisztességes az olyan eljárás, amely minden más részletszabály megtartása ellenére olyankor is elvágja a felet a tényleges jogérvényesítéstől, amikor igazolhatóan a másik fél magatartása – jelen esetben az alperesi munkáltató által elhallgatott információ – miatt került olyan helyzetbe, hogy a törvényi határidőt követően tudta előterjeszteni keresetlevelét.

Az Alkotmánybíróság egy földforgalmi ügyben fejtette ki az alkotmányértés indokául, hogy a „bírósághoz fordulás jogának gyakorlásához szükséges, hogy az érintettek értesüljenek a határozatról, amely jogukat vagy jogos érdekeiket érinti és megismerhessék annak tartalmát. A jogorvoslathoz való jog gyakorlásához is – egyebek mellett – elengedhetetlenül szükséges, hogy az érintettek értesüljenek a határozatról, amely jogukat vagy jogos érdekeiket érinti és megismerhessék annak tartalmát. A jogorvoslat egyes elemei mikénti szabályozása vizsgálatánál figyelembe kell venni a jogorvoslattal megtámadható döntésről való tudomásszerzés garantáltságát. Az Alkotmánybíróság szerint a tudomásszerzés akkor garantált, ha megállapítható, hogy a tudomásszerzés lehetősége minden kétséget kizáróan fennáll. {18/2016. (X. 20.) AB határozat, [17]}

Ami igaz a bírósághoz fordulás jogára, a jogorvoslatra, az szükségképpen kihat az eljárás tisztességességére is. Nem lehet tisztességes az eljárás, ha a fél nem tudott arról, hogy eljárást kellett volna indítania, majd annak későbbi megindítása esetén annak ellenére, hogy a törvény kifejezetten lehetővé teszi az igazolást, tudomása hiánya ellenére mégsem élhet azzal.

Fellebbezésemben (lásd I/4. szám alatt csatolva) részletesen kifejtettem jogi indokaimat arra vonatkozóan, hogy miért jelent alkotmányossági problémát a 4/2003. PJE határozat alkalmazása az anyagi jogi, jelen esetben a munkaügyi igény érvényesítése esetén. Kockáztatva az ismétlést: a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: új Mt.) 287. § (4) bekezdésének második mondata mellett a végzésben foglalt tényállásra alkalmazandó-e a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 107. §-a. Álláspontom szerint nem, figyelemmel többek között arra, hogy a végzésben is hivatkozott 4/2003. számú PJE határozat bíróság által hivatkozott fordulata¹ egyrészt alkotmányellenes, másrészt jelen tényállás mellett egyébként sem alkalmazható, figyelemmel arra, hogy a 2003-ban született jogegységi határozat aligha lehetett tekintettel a 2012-ben hatályba lépett törvényi szövegre. E szempontból különösen figyelemre méltó, hogy a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény (a továbbiakban: régi Mt.) nem tartalmazta az új Mt. 287. § (4) bekezdésének második mondatában meghatározott igazolási lehetőséget annak jelenlegi formájában, a 4/2003. számú PJE határozat végzésben foglaltak szerinti, szűkítő értelmezése ezért az azóta hatályba lépett törvényi rendelkezéssel is ellentétes. Azt is megjegyzem, hogy az új Mt. alapján érvényesíthető munkajogi igények érvényesítésének egyes kérdéseiről – többek között a különböző határidőkről – önálló kúriai állásfoglalás [4/2013. (IX.23.) KMK vélemény] szól.

A bírósági eljárás folyamán – éppen az alkotmányossági szempontok érvényesítése végett – részletesen kifejtettem alkotmányjogi érveimet, amelyet itt összefoglaltam, de azok teljes figyelembe vételét kérem. Ezt összefoglalva jogilag jelentős álláspontom, hogy az Mt. szerinti igazolás *sui generis* jogintézmény, amelyet a bíróságok nem azonosíthatnak a Pp. 107. skk. §-aiban szereplő igazolási kérelemmel, leginkább azért nem, mert a Legfelsőbb Bíróság (mai nevén: Kúria) 4/2003. PJE határozata meghozatala idején is, de az időközben hatályba lépett jogszabályokra figyelemmel különösen túllépett a jogértelmezési kereteken és egy anyagi jogi intézményt azonosított egy eljárási intézménnyel, így maga korlátozta az anyagi jog érvényesítési lehetőségeit.

A bíróságoknak a 4/2003. PJE határozatra való hivatkozása azért destruktív anyagi jogérvényesítésemre, mert ellehetetleníti, hogy egy később tudomásomra jutott – de a per szempontjából releváns, és vélhetően már korábban is fennállt – információt igazolás alapjává tegyek. De ezáltal lehetetlen feltételt támaszt a felperesnek, ami rendszerszinten problémás

¹ Külön figyelemre méltó, hogy a hivatkozott fordulat az indokolás VI. fejezetében található, tehát még csak nem is a jogegységi határozat rendelkező részében!

az olyan perekben, mint a munkaügyi perek: a munkavállaló ilyenkor információs asszimetriában szenved. Mindazonáltal az Mt. és a Pp. utóbbi változásai, különösen a költségkedvezmények megváltozott szabályai nem bátorítják a munkavállalókat nyakló nélküli perindításra – ami jogi képviselő eljárása esetén egyébként sem lenne szakszerű. Nem ismertem azt a körülményt, hogy a munkaviszonyom megszüntetésének indoka valótlan volt, és épp az lett volna annyi információ hiányában indokolhatatlan lépés, hogy pert indítsak. A bíróságok jogértelmezése azonban *ad absurdum* erre kényszeríti a munkavállalókat, mivel ha sikerrel elhallgatja előlük a munkáltató a felmondás jogszerűségével kapcsolatos információkat, akkor az igazolás ellehetetlenülése miatt csak az az egyetlen mentsvárunk, hogy minden felmondást megtámadnak és bíznak a fordított bizonyítási teherben és sikerükben. Ez nem lehet sem jogalkotói, sem jogalkalmazói cél.

Éppen egy ilyen abszurd következményt kerülne el az igazolás tisztességes eljárással összhangban való értelmezése. Amennyiben a bíróságok érveléssel összhangban *sui generis* jogintézményként kezelnék az Mt. szerinti igazolást, s amennyiben honorálnák a felek közötti információs asszimetriát, épp ezáltal kerülne a bíróság abba a helyzetbe, hogy az önhiba hiányát vizsgálva csak azokat az igazolásokat engedi meg, amelyek összeférnek a tisztességes eljárással.

Az általam támadott bírósági határozat nem önmagában áll, hanem a 4/2003. PJE határozat alkalmazása miatt Alaptörvény-ellenes. Maga a hivatkozott PJE határozat is Alaptörvény-ellenes a következők szerint. Egy devizahitelekkel összefüggő jogegységi határozat megsemmisítésére irányuló indítványra fejtette ki az Alkotmánybíróság, hogy „a Kúriának a jogegységesítő funkció maradéktalan betöltése érdekében széleskörű jogosítványai vannak. Önmagában az, hogy a Kúria e hatáskörével élve jogegységi határozatokat hoz, még nem ellentétes a hatalommegosztás alkotmányos elvével, sőt éppen ellenkezőleg. Amennyiben a jogegységesítés törvényi feltételei fennállnának, azonban a Kúria a jogegységesítő funkcióját nem gyakorolná és jogegységi határozatot indokolt esetben nem hozna, abban az esetben merülhetne fel az, hogy az Alaptörvényben foglalt feladatának a legfőbb bírói fórum nem tesz eleget. Ezen túlmenően alaptörvény-ellenessé azzal válhatna egy meghozott jogegységi határozat, ha a Kúria kilépne a jogegységesítő szerepéből és – a jogalkotót a jogalkotási folyamatból kihagyva – önállóan, a tételes jogi rendelkezéseket kibővítve, azokon túlhaladva, attól ‘eloldódva’ jogot alkotna. Az indítvánnyal összefüggésben tehát azt kellett megvizsgálnia az Alkotmánybíróságnak, hogy a támadott PJE határozatban a Kúria jogot alkotott-e, megsértve ezzel az Alaptörvény C) cikk (1) bekezdését, illetve az Alaptörvény 25. cikk (1) bekezdésének első mondatát.” {11/2015. (V. 14.) AB határozat, [30-31]}

Álláspontom szerint a Legfelsőbb Bíróság (mai nevén: Kúria) eleve jogot alkotott a 4/2003. PJE határozat meghozatalával, de az utóbb bekövetkezett jogi változások még inkább élelessé tették tételeinek jogalkotási, nem pedig jogalkalmazási jellegét. A fentebb már idézett Magyarország Alaptörvénye C) cikkének (1) bekezdése alapján a Magyar Állam működése a

hatalom megosztásának elvén alapszik. Ebből következik, hogy a jogalkotói hatáskörök és a jogalkalmazó-bírói hatáskörök egymástól élesen elkülönülnek.

Az Alaptörvény T) cikke alapján általánosan kötelező magatartási szabályt az Alaptörvény és az Alaptörvényben megjelölt, jogalkotó hatáskörrel rendelkező szerv által megalkotott, a hivatalos lapban kihirdetett jogszabály állapíthat meg. Jogszabály a törvény, a kormányrendelet, a miniszterelnöki rendelet, a miniszteri rendelet, a Magyar Nemzeti Bank elnökének rendelete, az önálló szabályozó szerv vezetőjének rendelete és az önkormányzati rendelet. Jogszabály továbbá a Honvédelmi Tanács rendkívüli állapot idején és a köztársasági elnök szükségállapot idején kiadott rendelete.

Az Alaptörvény 25. cikke alapján a bíróságok igazságszolgáltatási tevékenységet látnak el. A legfőbb bírósági szerv a Kúria. A Kúria biztosítja a bíróságok jogalkalmazásának egységét, a bíróságokra kötelező jogegységi határozatot hoz. A fenti alaptörvényi joghelyek alapján nyilvánvaló, hogy a bíróságok – ideértve a Kúriát (az egykori Legfelsőbb Bíróságot) is – szerepe a jogalkalmazás, az igazságszolgáltatás. Jogalkotó szerepe a Kúriának nincs. Általánosan kötelező magatartási szabályt, tehát jogszabályt csak az Alaptörvényben meghatározott szervek alkothatnak.²

A Kúria, illetve az alsóbb fokú bíróságok alkotmányos szerepe a jogértelmezés, nem a jogalkotás. Az alsóbb fokú bíróságokra kötelező jogegységi határozatot is a Kúria ebben a jogalkalmazó szerepében hozhat, jogot ennek kapcsán sem alkothat. [vö. pl. 11/2015. (V. 14.) AB határozat]

A 4/2003. számú PJE határozat inkriminált fordulata szerint „ha jogszabály a keresetindítási határidő elmulasztásának kimentésére az igazolást írja elő, a Pp. 107-110. § rendelkezéseit kell alkalmazni. Ez a határidő anyagi jogi jellegén nem változtat.” [kiemelés tőlem!] Jelentős körülmény, hogy az eljáró bíróságok kifejezetten felhasználták ezt a jogegységi tételt. Az adott fordulat kapcsán ugyanakkor megállapítható, hogy az nem a jogértelmezés, hanem a jogalkotás fogalmába tartozik, ugyanis a Legfelsőbb Bíróság (mai nevén: Kúria) fenti fordulata egy általánosan kötelező magatartási szabályt állapított meg.

A Legfelsőbb Bíróság (mai nevén: Kúria) nem a 2003-ban hatályos régi Mt. szöveg, vagy az akkor hatályos régi Ptké. szöveg kapcsán, hanem általános jelleggel mondta azt ki, hogy „ha jogszabály a keresetindítási határidő kimentésére az igazolást írja elő, a Pp. 107-110. § rendelkezéseit kell alkalmazni.” Ilyen megállapítást ugyanakkor a Legfelsőbb Bíróság (mai nevén: Kúria) nem tehetett, hiszen ez a megállapítás nem konkrét jogszabályszöveg értelmezése, amelyre a bíróságoknak, ideértve az egykori Legfelsőbb Bíróságot (mai nevén: Kúriát) is, alkotmányos felhatalmazásuk van, hanem lényegében jogalkotás.

² Megjegyzem, hogy az a tény, hogy a támadott PJE még nem az Alaptörvény, hanem az Alkotmány hatálya alatt született, nem jelenti, hogy kevésbé volna Alaptörvény-ellenes: azt a mai alaptörvényi szabályokhoz kell mérni.

A Legfelsőbb Bíróság (mai nevén: Kúria) mindössze két konkrét jogszabálysöveg elemzéséből vont le egy általános, valamennyi jogszabály értelmezésére irányadó következtetést. A bíróságoknak azonban ilyen jogosultságuk nincs és soha nem is volt, a bíróságok csak konkrét jogszabálysöveget értelmezhetnek, általános magatartási szabályokat (jogszabályokat) nem alkothatnak.

Különösen abszurdá teszi a jogi helyzetet, hogy a 2003-ban – a fent írottak alapján felperesi álláspont szerint alkotmányellenesen – megalkotott fordulatot egy kilenc évvel később hatályba lépett törvényszöveg értelmezésekor kellene alkalmazni, amely 2012-es törvényszöveg értelmezésére a Legfelsőbb Bíróságnak (mai nevén: Kúriának) 2003-ban nyilvánvalóan nem volt módja.

Pontosan a fent leírt abszurditás világít rá arra az alkotmányossági anomáliára, amelyet a Legfelsőbb Bíróság (mai nevén: Kúria) idézett fordulata okozott. Ezen anomália alapján nyilvánvaló, hogy az egykori Legfelsőbb Bíróság (mai nevén: Kúria) lényegében jogot alkotott, és nem jogot értelmezett.

Itt kell ráadásul megjegyezni, hogy a 2012-ben hatályba lépett új Mt. szövege egy jelentős ponton eltér a korábbi törvényszövegtől, ezen jelentős mértékben módosult törvényszöveg elemzését a Legfelsőbb Bíróság (mai nevén: Kúria) 2003-ban értelemszerűen nem végezhetette el, 2012 óta pedig nem végezte el.

Az új Mt. 287. § (4) bekezdése így szól: *„A keresetlevél beadására megállapított határidőt megtartottnak kell tekinteni, ha a keresetlevelet legkésőbb a határidő utolsó napján postára adták. Az igényt érvényesítő igazolással élhet, ha a keresetlevél beadására megállapított határidőt elmulasztja. Az igény hat hónap elteltével nem érvényesíthető.”* Láthatjuk tehát, hogy az új Mt. az „igazolás” szót használja, és megállapít egy hat hónapos – a szöveg alapján nyilvánvalóan objektív – határidőt. Ez a hat hónapos határidő a régi Mt. szövegében nem szerepelt.

Szubjektív határidőt az új Mt. szövege az igényérvényesítésre ugyanakkor nem állapít meg. Az is megállapítható, hogy az új Mt. szövege a Pp-re, különösen annak az „igazolási kérelemre” vonatkozó szabályaira vonatkozóan utalást nem tartalmaz. Tény az is, hogy a Kúria a fenti joghely értelmezését mindezidáig nem végezte el, így az új Mt. szövegének értelmezését magunknak kell elvégezni.

A fent írottak alapján, mivel a Kúria jogot nem alkothat, általános magatartási normát nem állapíthat meg, és mivel a Kúria az új Mt. 287. § (4) bekezdésének jogértelmezését mindezidáig nem végezte el, a felperesi álláspont szerint a kilenc évvel a törvényszöveg hatályba lépése előtt kiadott 2003-as jogegységi határozat kérdéses fordulata eleve alkotmányellenes volt, de mára egyértelműen Alaptörvény-ellenessé vált! A támadott PJE megsemmisítése esetén kerülne a bíróság abba a helyzetbe, hogy az új Mt. 287. § (4) bekezdését és a Pp. 107-110. §-ait összevethetné, de itt álláspontom szerint eltérő

következtetésre kell jutni. Ez egyszerű, önálló jogértelmezés, amelyre az Alkotmánybíróságnak nem terjed ki az alkotmányjogi panasz hatáskör gyakorlása során a hatásköre, ezért csak utalok arra, hogy érvelésem szerint a szóhasználati és az intézmény céljában mutatkozó különbség miatt álláspontom szerint itt sui generis jogintézményről van szó, ahogy azt fentebb kifejtettem. Az érvelés abból a szempontból lényeges, hogy ellenkező álláspont elfogadása az anyagi jogszabály lerontásához vezetne, amikor is az eljárási jogszabály nem jogalkalmazási keretet, hanem azt korlátozó, szűkítő korlátját adná az igényérvényesítésnek.

Összefoglalva: esetemben a bíróság azáltal, hogy a jogértelmezési kereten túlterjeszkedő, valójában általános magatartási szabályt alkotó 4/2003. PJE határozatot mechanikusan alkalmazta; hogy nem vette tekintetbe önhibám hiányát az információ számomra ismeretlensége tekintetében; hogy az alperes által elhallgatott tény véletlenszerű kiderülése ellenére a terhemre róta, hogy az eredeti hiányos információk alapján felelőtlenül nem indítottam eljárást: mind-mind az eljárás tisztességtelenségét eredményezik.

Mindezen érvek alapján a fenti határozott kérelemmel éltem.

5. Annak bemutatása, hogy az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva:

A bíróság az igazolást jogerős végzésével elutasította, ami ellen további jogorvoslatnak nincsen helye. Ezen nem változtat az a tény sem, hogy a keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül elutasító végzés jelenleg fellebbezés folytán felülbírálat alatt áll, mivel a másodfokú bíróság csekély eséllyel fogja megváltoztatni a korábbi, azonos fórumon hozott döntést.

6. Nyilatkozat arról, hogy az ügyben van-e folyamatban felülvizsgálati eljárás a Kúria előtt, illetve arról, hogy kezdeményeztek-e perújítást (jogorvoslat a törvényesség érdekében) az ügyben:

Az ügyben felülvizsgálati eljárás nincsen folyamatban. Az ügyben perújítást nem kezdeményeztem.

Kelt: Budapest, 2017. április 13.

Indítványozó képviselőjében:

dr. Fodor T. Gábor
ügyvéd

Mellékletek:

I/1. Ügyvédi meghatalmazás

I/2. Kaposvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 5.M.305/2016/2. számú végzése

I/3. Keresetlevél

I/4. Fellebbezés az 5.M.305/2016/2. számú végzés ellen

I/5. Kaposvári Törvényszék 2.Mpkf.22.037/2016/2. számú végzése

I/6. az I/5. szám alatt csatolt végzés letöltési igazolása

I/7. Nyilatkozat az indítvány és a személyes adatok nyilvánosságra hozhatóságáról